

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA HARAKATLI O'YINLARNI TASHKIL ETISH

Xudoyberganov Javlonbek Saotboy o'g'li
Chdpu Jismoniy madaniyat va sport
kafedrasi p.f.f.d(PhD) dotsent v/b
Maxmanazarova Sabina Shuhrat qizi
talabasi

Annotatsiya Ushbu maqola boshlang'ich sinf o'quvchilarida haraktli o'yinlarni tashkil etish va ularni o'rgatish o'quvchilarda bilim ko'nikmalarani o'rganish va uni o'quvchilar orasida keng tadbiq etish va o'quvchilarda kasbga bo'lgan shijoatni oshirish .

Kalit so'zlar egiluvchanlik , harakatchanlik , musobaqalar “ quvnoq harakatli o'yinlar , sport, boshlang'ich , bolalar , sinf,bolalar” “kimchaqqon” yuyugirish

1-2-sinflarda harakatli o'yinlar. Bu yoshdagi bolalar uchun harakatli o'yinlar jismoniy tarbiya darsining asosi bo'lib hisoblanadi. Shuning uchun maktab dasturida harakatli o'yinlarga boshqa materiallarga nisbatan ko'proq o'rin ajratiladi. Buning sababi shundaki, dasturda kiritilgan turli xil jismoniy mashqlarni bolalar xilma-xil o'yinlar yordamida tez o'zlashtirib olishlari mumkin, shunday, masalan, yugurish, oshib o'tish, muvozanatni saqlash, yurishlar. Bu esa bolalarning yosh xususiyatiga mos keladi: agarda ular bolalarga tushunarli, aniq tasavurdagi ko'rinishda bo'lsa, ular ayrim harakatlarni yengil o'zlashtiradi. Masalan, yugurishni maxsus tashkil qilingan mashqda o'rgatilsa, u bolalarni tezda charchatib qo'yishi mumkin va ular uni o'yindagidan nisbatan birmuncha yomon bajaradi, chunki ularni oldida aniq maqsad turadiki (bir tomondan ikkinchi tomonga tez yugurib o'tishi kerakki, chunki uni tutib olmasliklari kerak) va unga ma'naviy mazmun beruvchi mashq yengil, jonli shaklda bo'lishi kerak. Shunday qilib 1-2-sinfda jismoniy tarbiya darslarida harakatli o'yinlardan jamoada o'quvchilarning faol xulqini tarbiyalash maqsadida foydalaniladi: yugurishni tartibli, bir-birini turtmasdan o'rgatish; maqsadga erishish uchun hamjixatlik bilan harakat qilishga o'rgatiladi.

O'quvchilarda harakatli o'yinlarni bajarish barcha o'yinlardan qiziqarli bo'lib o'tadi va bu sport mashg'ulotlari ham darslarga qaraganda ancha harakatchan va o'quvchilar uchun juda qiziqarli bo'lib o'tadi. Boshlang'ich sinf bolalarining qiziqishlari asosan , oyoq mashg'ulotlari va qo'l mashg'ulotlarini o'rganish qanchalik qiyin va mashshaqatli bo'lmasin bolalarni ushbu mashg'ulot sari chorlayveradi . Boshlang'ich

Sport o'yinlari (futbol, voleybol, basketbol, gandbol)ni rivojlantirish va mashg'ulotlarni takomillashtirishning dolzarb muammolari

sinf o'quvchilarida harakatli o'yinlarni o'tish chaqqaonlik, tezlik, chidamlilik, egiluvchanlik sifatlarini oshirishda yordam beradi

O'qituvchi har bir darsda aniq vazifasidan kelib chiqqan xolda darsning asosiy vazifasini qo'yishi mumkin: o'yinda qo'lni harakatlashtirish bilan musiqa sadolari ostida ritmik yurish malakalarini takomillashtirish («Charxpalak»); o'yinda («Bo'ri zovur ichida») 1 m kenglikdagi zovurdan yugurib kelib, uzunlikka tabiiy sakrashni takomillashtirib borish; o'yinda, sherigiga turtilib ketmaslik uchun chap berib yugurish tezligini takomillashtirish («Quvnoq bolalar», «Kimchaqqon»); o'yinda signal bo'yicha («Ikki sovuq», «Kim o'z tomoniga to'p olib kelish») yugurishni bilishni tarbiyalash; o'yinda («Kimning ovozi», «Taqiqlangan harakat») diqqat-e'tiborni, ijodiy tassavur qilishni tarbiyalash va boshqalar. 1-2-sinfidagi ayrim darslar to'liq harakatli o'yinlardan tashkil topgan bo'lishi mumkin. Odatda, o'yinga bag'ishlangan dars 4-5 ta o'yindan iborat bo'ladi. O'yin turli-tuman harakat elementlaridan, xarakateri har xil bo'lishi mumkin.

O'yindan tuzilgan dars o'quvchilardan ayrim o'yin malakalarini va uyushqoqlik bilan tartibli ravishda amalga oshirilishni talab qiladi. Bunday darslarda uchta yoki to'rtta o'yin bolalar oldindan o'ynab o'rganilgan bo'lishi, 1-2 tasi yangi o'rgatiladigan o'yinlar bo'lishi shart. O'yin darsini uslubiy jixatdan to'g'ri o'tkazilganda katta tarbiyaviy tomoni ko'proq yetarli bo'lmaydi, chunki har bir o'quvchining o'yindagi malakalarini to'g'ri shakllanishini kuzatib borish murakkabroq bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Usmonxo'jayev T.S., Xo'jayev F. Harakatli o'yinlar. T., 1992.
2. Usmonxo'jayev T.S., Meliyev X. Milliy harakatli o'yinlar. 2000.
3. Xo'jayev F., Rahimqulov K.D., Nigmanov B.B. Sport va harakatli o'yinlar o'qitish metodikasi. 2008.
4. Qosimov A.Sh. Harakatli o'yinlar. 1983.
5. Normurodov A.N. O'zbek milliy o'yinlari. T., 1999.
6. Usmonxo'jayev T.S., Xo'jayev F. 1001 o'yin. T., 1990